

ORSZÁGOS RENDŐRFŐKAPITÁNY

PAPP KÁROLY r. altábornagy

Szám:

Tárgy: alapvető jogot érintő
rendőri intézkedés elleni
panasz elbírálása

HATÁROZAT

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömnél fogva **Panaszos** által előterjesztett panasz tárgyában folytatott eljárás során – figyelemmel az Rtv. 93/A. § (7) bekezdésére, továbbá a Független Rendészeti Panasztestület (továbbiakban: Panasztestület) állásfoglalásának megállapításaira – a rendőri intézkedés elleni panaszt

e l u t a s í t o m.

A határozat ellen az Rtv. 93/A. § (9) bekezdése alapján – figyelemmel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 100. § (1) bekezdés e) pontjára, valamint a 109. § (1) bekezdés a) pontjára – fellebbezésnek helye nincs, annak felülvizsgálata kérhető a bíróságtól.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságnál – a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnak címezve (1255 Budapest, Pf.: 117.) – a felülvizsgálni kért határozat közlésétől számított harminc napon belül lehet benyújtani, vagy ajánlott küldeményként postára adni. (A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 330. § (2) bekezdése, Ket. 109. § (1) bekezdése).

A határozatot kapják:

- 1) panaszos
- 2) Független Rendészeti Panasztestület (tájékoztatásul)
- 3) Rendőr-főkapitányság vezetője (tájékoztatásul)
- 4) Irattár

INDOKOLÁS

I.

Panaszos postai úton panaszt terjesztett elő a vele szemben foganatosított rendőri intézkedés miatt. A Panaszos kérte, hogy a rendőri intézkedés miatti kifogásait a Panasztestület vizsgálja ki.

A Panaszos a panaszban előadta, hogy *-án az áruházban eltulajdonított egy konzervet, amelynek értéke kb. *- forint volt. A helyszínrre kiérkező rendőrök a gépkocsiban bilincselést alkalmaztak vele szemben, amit indokolatlanul túlszorítottak és ami olyan fájdalmat okozott neki, hogy majdnem sírva fakadt. Ezt követően több alkalommal vitték őt a rendőrök orvosi vizsgálatra, de azt sem tudták, hogy melyik orvoshoz kell vinniük.

A Panaszos állítása szerint a Rendőrkapitányságon történt kihallgatása alkalmával az őt kihallgató rendőr többször fenyegette és tetteleg bántalmazta is. A fenyegetések hatására az „előállítóban” bevizelt. A Panaszos azt állította továbbá, hogy a *-ra történt szállítása előtt „gumibottal” fenyegették meg a rendőrök.

A Panaszos szerint a rendőrök megalázó bánásmódban részesítették.

A Panaszos a vele szemben foganatosított rendőri intézkedéssel kapcsolatban az alábbiakat kifogásolta:

- bilincselését, annak módját;
- fenyegetését és bántalmazását.

A Panasztestület hivatkozott állásfoglalása szerint a rendőri intézkedések érintették a Panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye II. cikkében foglalt emberi méltósághoz és az abból levezethető testi integritáshoz való jogát.

A Panasztestület vizsgálata során arra a megállapításra jutott, hogy a Panaszossal szembeni bilincselés feltételei nem álltak fent, a rendőrség a kényszerítő eszköz alkalmazása során nem tartotta be a fokozatosság elvét, így erre tekintettel sérült a Panaszos emberi méltósághoz és az abból levezethető testi integritáshoz való joga. A bilincselés megfelelő módjának kiválasztása, illetőleg a rendőrök bánásmódja kapcsán – a Panaszos és a rendőrség által közölt ellentmondásra tekintettel – a Panasztestület alapjogsérelemet nem állapított meg.

A Panasztestület úgy ítélte meg, hogy a jogszerűtlenül és indokolatlanul alkalmazott bilincselés vonatkozásában az alapjogsérelem elérte a súlyosság azon fokát, amely indokoltá tette a panasz megküldését az országos rendőrfőkapitánynak.

Az Rtv. 92. § (1) bekezdése alapján a Panasztestület által lefolytatott vizsgálatot követően – súlyos alapjogsérelem esetén – a panaszt az országos rendőrfőkapitány bírálja el.

II.

A Ket. 50. § (1) bekezdésében foglalt tényállás tisztázási kötelezettségének keretében a hatóság az alábbi bizonyítási eszközöket szerezte be:

- a panaszbeadványa;
- az előállítás végrehajtásáról, kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentése;
- a rendőrségi előállítás időtartamáról szóló igazolás;
- befogadásról szóló orvosi vélemény;
- a Rendőrőrs jelentései;
- a Rendőrkapitányság Igazgatásrendészeti Osztály tanú meghallgatásáról szóló jegyzőkönyve;
- a Rendőrkapitányság Igazgatásrendészeti Osztály eljárás alá vont személy meghallgatásáról szóló jegyzőkönyv;
- a Rendőrkapitányság vezetőjének átírata;

III.

A Panaszos a lefolytatott közigazgatási hatósági eljárás során a postai úton eljuttatott panaszában megfogalmazott állításokat alátámasztó további bizonyítási indítványt, egyéb nyilatkozatot, illetőleg bizonyítékot a hatóság részére nem szolgáltatott. Az eljárás során – az intézkedő rendőrök által tett jelentésekben foglalt nyilatkozatokon túl – egyéb bizonyíték nem merült fel, ugyanakkor a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján eleget lehetett tenni a Ket. 50. § (1) bekezdésben előírt tényállás tisztázási kötelezettségnek.

Ezek alapján a Pp. 195. § (1) bekezdése szerint, a rendőri jelentés közokirati jellegére tekintettel, az abban foglalt tények ellenkezőjére vonatkozó bizonyíték hiányában, döntésem meghozatalánál a rendőri jelentésekben foglaltakat vettem alapul. Ezen álláspontom kialakításánál figyelemmel voltam több korábbi bírósági ítéletre és döntésre¹ is.

IV.

A tényállás teljes körű tisztázása szempontjából kiemelt jelentőséggel bírnak a Panaszossal szemben történt intézkedés alább részletezett előzményei, amely előzmények a II. részben felsorolt bizonyítási eszközök alapján kerültek megállapításra.

A Panaszos *-n, * óra körüli időben a pályaudvaron vonatra szállt, hogy hazautazzon. Utazás közben telefonon keresztül megbeszélte egyik ismerősével, hogy leszáll a vonatról és találkoznak. A vonatról történt leszállását követően az áruház környékén találkozott is az ismerősével. Ezt követően mindketten bementek az áruházba vásárolni. A konzerves részlegen a Panaszos és az ismerőse ruházatukban külön-külön eltulajdonítási szándékkal konzerveket rejtettek el. Az áruházban szolgálatot teljesítő biztonsági őr észlelte ezt, ezért figyelemmel kísérte őket. A Panaszos és társa az elrejtett konzerveket a pénztárnál nem vette elő és nem fizette ki, ezért a biztonsági őr hozzájuk lépett és felszólította őket, hogy mutassák be a

---

¹ Pl.:

1/2004. Büntető jogegységi határozat,
BH2009. 230,

Egri Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 9.K.27.173./2013/7. számú ítélete.

pénztárostól kapott blokkot és az általuk vásárolt termékeket. A felszólításra a Panaszos ismerőse hirtelen futni kezdett, ennek alkalmával a ruházatában elrejtett konzerveket (2 db) eldobta és kifutott az áruházból.

A Panaszos az áruházban maradt, ahol a biztonsági helyiségben ruházatából előadta az általa elrejtett konzervet és elismerte a * forint értékű lopás tényét. Ezt követően a biztonsági szolgálat értesítette a rendőrséget.

A Rendőrőrs járőrszolgálatot ellátó munkatársai szolgálati mobiltelefonon keresztül közvetlenül az áruházból kapták a bejelentést, ezért * órákor megjelentek ott, ahol felvették a kapcsolatot a Panaszossal, illetve a biztonsági szolgálat munkatársaival.

Az érintettek meghallgatását követően az intézkedő rendőrök okkal feltételezték azt, hogy a Panaszos szabálysértés elkövetésével gyanúsítható *(a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény 177. § - tulajdon elleni szabálysértés).*

Az Rtv. 29. § (1) bekezdés a) pontja adta felhatalmazás alapján a közrend és közbiztonság védelme érdekében, bűnüldözési célból szükségessé vált a Panaszos személyazonosságának a megállapítása, ezért a rendőrök a Panaszost igazolásra szólították fel.

Az igazoltatást követően – az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pont második fordulataának alkalmazási lehetőségére tekintettel – a rendőrök a Panaszos előállítását mellett döntöttek.

V.

A panaszban megfogalmazott kifogás vonatkozásában álláspontom a következő:

1.) Bilincs

Az Rtv. 48. § b) és c) pontja alapján:

*„A rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy
b) támadásának megakadályozására,
c) szökésének megakadályozására,”*

Az Rtv. 61. § (1) bekezdése szerint:

„(1) A kényszerítő eszköz alkalmazására az érintettet – ha az eset körülményei lehetővé teszik – előzetesen figyelmeztetni kell.”

A rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 41. § (4) bekezdés b) pontja alapján:

*„(4) A bilincselés módjai:
b) kezek előre vagy hátra bilincselése,”*

A Szolgálati Szabályzat 41. § (6) bekezdés a) pont aa) alpont második fordulata alapján:

*„(6) A bilincselés módját az intézkedő rendőr az adott körülmények között a legcélrányosabban választja meg azzal, hogy
aa) (...), vagy alapos okkal tartani lehet rendőr elleni támadástól, valamint szökéstől,”*

A bilincselés alkalmazása kapcsán fontos hangsúlyozni az Rtv. 48. §-hoz fűzött indokolást, mely szerint a bilincs alkalmazása a további ellenszegülés, a szökés, a támadás megakadályozására szolgáló megelőző, védelmi jellegű kényszerítő eszköz, tehát alkalmazása előzetes ellenállás tanúsítása nélkül vagy fizikai kényszer folyamánként is szóba jöhet.

Az előállítás megkezdésekor az intézkedő rendőrök – figyelemmel az Rtv. 61. § (1) bekezdésre – figyelmeztették a Panaszost arra, hogy kényszerítő eszközt, bilincselést fognak vele szemben alkalmazni.

Ezt követően az Rtv. 48. § b) és c) pontja alapján, a Panaszos esetleges támadásának, szökésének megakadályozása céljából, megelőzési szándékkal – figyelemmel a Szolgálati Szabályzat 41. § (6) a) pont aa) alpont második fordulatára, illetőleg 41. § (4) bekezdés b) pontjára – kezeit előre helyzetben az áruháiban megbilincseltek, majd a Fonyódi Rendőrkapitányságra előállították.

A rendőrök a Panaszos magatartását illető feltételezéseiket jelentéseikben rögzítették. A jelentések szerint a rendőrök – tekintettel arra, hogy a Panaszos társa a korábbiakban a helyszínről elmenekült – tartottak attól, hogy a Panaszos esetlegesen támadólag lép fel, vagy szökést próbál megkísérelni.

Megjegyezendő, hogy a rendőr szolgálati alapfeladatát nem tudta volna úgy ellátni, ha figyelmét és erejét a Panaszossal szembeni intézkedéssel (folyamatos lefogásával) az alapintézkedés egész időtartamára, teljes mértékben leköti, ezért a testi kényszer fenntartása helyett, a megelőzés érdekében bilincset alkalmazott.

Ebben a helyzetben a bilincs az akarathajlító testi kényszer felváltására szolgált. Sem az Rtv., sem a Szolgálati Szabályzat nem rendelkezik arról, hogy mely kényszerítő eszközök egymáshoz viszonyítottan milyen súlyú jogkorlátozást jelentenek, mely kényszerítő eszköz minősül súlyosabb jogkorlátozásnak. Ilyen jogszabályi környezetben a hatóság az alkalmazott kényszerítő eszközök hatását vizsgálja meg, ilyen módon értékeli azok szükségességét és arányosságát.

A testi kényszer alkalmazása olyan fizikai erő kifejtéssel jár, melynek ereje, irányultsága (elvezető fogások, karfeszítés) révén képes megtörni az elszoruló akaratát, azaz az akaratlagos ellenszegülő mozgását mindaddig, amíg a rendőr saját fizikai erő kifejtését megfelelő intenzitással és irányultsággal fenntartja. A bilincs fizikai jellemzőinél fogva – a testi kényszerhez hasonlóan, szakszerűen felhelyezve – arra alkalmas, hogy a megbilincselte személy nem kívánt mozgását lehetetlenné tegye. Amíg a testi kényszerrel akár az intézkedés alá vont személy teljes testét kontrollálni lehet, addig a kezek megbilincselése csak a kezek szabad mozgását gátolja meg, sok esetben továbbra is szükséges az illető kísérése, megfogása.

A testi kényszerrel lefogott személy esetében azt, hogy csupán ellenszegülő magatartása kényszerű megszűnéséről, avagy az ellenszegülés megtöréséről (szándéktól való elállásról) van-e szó, alapvetően tudati, érzelmi kérdésként, egzakt módon eldönteni, tehát az érintett jövőbeni szándékára vonatkozóan biztos következtetést levonni sem a helyszínen, sem a későbbiek során nem lehet. Ezért az Rtv. rendelkezése szerint a rendőr mérlegelésén múlik, hogy a testi kényszer felváltása céljából alkalmazza-e a bilincselést.

Megítélésem szerint a rendőr rendelkezésére álló adatok alapján okszerűen döntött úgy, hogy bilincseléssel tartja fent a Panaszos szabad mozgásának korlátozását mindaddig, amíg a helyszínről eltávolítva, a rendőrkapitányságra előállítja.

A bilincs alkalmazása kapcsán a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság egy másik esetben megállapította, hogy: „(...) őrzésbiztonsági szempontok alapozták meg a bilincs alkalmazását, mert az együttműködő magatartás és a felperes ígérete, hogy nem fog megszökni nem vezethet az őrzésbiztonsági rendszabályok szigorú szintjének csökkentéséhez.(...)”²

A Panasztestület állásfoglalásában arra a megállapításra jutott, hogy a Panaszossal szembeni bilincselés feltételei nem álltak fent, a rendőrség jogszerűtlenül és indokolatlanul alkalmazta a kényszerítő eszközt.

A Panasztestület álláspontjával – a fentiekben kifejtettek alapján – nem értek egyet és megállapítom, hogy a Panaszossal szemben alkalmazott bilincselés kellő jogalap birtokában jogszerűen, szakszerűen és indokoltan került végrehajtásra, mindezek alapján a panasz e tekintetben alaptalan.

A Panaszos panaszbeadványában azt állította, hogy kezén a bilincset indokolatlanul túlszorították, ami olyan fájdalmat okozott neki, hogy majdnem sírva fakadt.

A rendelkezésemre álló – a II. részben felsorolt – bizonyítási eszközök a Panaszos állítását egyértelműen cáfolják.

A bilincs alkalmazása *-n * órától * óráig tartott, amely sérülést nem okozott. A Panaszos az esetleges sérülésével kapcsolatban nyilatkozatot nem tett, azt nem jelezte a rendőröknek, rajta sérülések nyomai nem voltak láthatóak.

Ezen megállapítást az előállítás időtartamáról szóló igazolás is bizonyítja, ugyanis a Panaszos, a személyi szabadság korlátozásának időtartama alatt sérülése nem keletkezett állítást húzta alá, majd aláírásával ellátta azt.

A bilincselés megfelelő módjának kiválasztása, illetőleg a rendőrök bánásmódja kapcsán – a Panaszos és a rendőrség által közölt ellentmondásra tekintettel – a Panasztestület alapjogsérelemet nem állapított meg.

Megállapítom, hogy a bilincselés módja kapcsán a Panaszost alapjogsérelem nem érte, ezért a panasz e tekintetben is alaptalan.

2.) A rendőrök állítólagos bántalmazása, fenyegetése

A Panaszos panaszában azt állította továbbá, hogy a Fonyódi Rendőrkapitányságon a kihallgatását végző rendőr bántalmazta és megfenyegette, ennek hatására az előállító helységben bevizelt. Azt állította továbbá, hogy a *-ra történő szállítása előtt is fenyegetés érte őt a rendőrök részéről.

² Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 20. K. 29867/2013/5. számú ítélete

Álláspontom szerint a Panaszos ezen állításai felvethetik a Btk. XXVIII. fejezetében megfogalmazott hivatali bűncselekmények elkövetésének a gyanúját.

Az Rtv. 92. § (1) bekezdése szerint:

„(1) Akinek a IV-V. Fejezetben – a 46/A-46/C. § kivételével –, valamint a VI. Fejezetben meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette, választása szerint

a) panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez vagy

b) kérheti, hogy - amennyiben a panasz elintézése nem tartozik más eljárás hatálya alá - panaszát a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően, az érintett rendőri szerv kiletétől függően

ba) az országos rendőrfőkapitány,

bb) a belső bűnmegelőzési és büntetőrendészeti feladatokat ellátó szerv főigazgatója vagy

bc) a terrorizmust elhárító szerv főigazgatója bírálja el.”

A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) 29. § a) pontja szerint:

„29. § Kizárólag az ügyészség végzi a nyomozást a következő bűncselekmények miatt:

a) a rendőrség, az Országgyűlési Őrség, a büntetés-végrehajtási szervezet, a hivatásos katasztrófavédelmi szerv és a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok hivatásos állományú tagja által elkövetett, nem katonai büntetőeljárásra tartozó bűncselekmény, továbbá a Nemzeti Adó- és Vámhivatal hivatásos állományú tagja és a kormányzati szolgálati jogviszonyban foglalkoztatott pénzügyi nyomozó által elkövetett bármilyen bűncselekmény,”.

Mindezek alapján megállapítom, hogy a Panaszos állítólagos bántalmazása és megfenyegetése büntetőeljárás keretében vizsgálendő, ezért jelen közigazgatási hatósági eljárás keretein belül – hatáskör hiányában – annak elbírálása nem volt lehetséges.

Mindezek alapján a rendelkező részben foglaltak szerint határoztam.

Hatásköröm és illetékességem az Rtv. 92. § (1) bekezdése, illetve a 93/A. § (6) és (7) bekezdésein alapul.

Döntésem az alábbi jogszabályokon alapul:

- Magyarország Alaptörvénye II. cikk;
- A polgári perrendtartásról szóló 1952. törvény 195. § (1) bekezdése, 330. § (2) bekezdése;
- A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 29. § (1) bekezdése, 50. § (1) bekezdése, 51. § (2) bekezdés II. fordulata, a 100. § (1) bekezdés e) pontja, a 109. § (1) bekezdés a) pontja;
- A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 48. § b) és c) pontja, 61. § (1) bekezdése;
- A rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet 41. § (4) bekezdés b) pontja, 41. § (6) bekezdés a) pont aa) alpont.

Budapest, 2016. január 11.

Papp Károly r. altábornagy
rendőrségi főtanácsos